

Kirsten Jørgensens prædiken juledag

Taler

Kirsten Jørgensen
Provst

Dato

25. december 2023

Sted

Godthaabskirken

Omstændigheder**Prædikentekster**

Johannes' Første Brev kapitel 4, vers 7-11
Johannesevangeliet kapitel 1, vers 1-14

Salmer

Julen har bragt velsignet bud
Velkommen igen, Guds engle små
Mit hjerte altid vanker
Den yndigste rose er funden
Dejlig er jorden

Jeg er havnet i den situation, at jeg er kommet til at læse en juledagsprædiken af en kollega og må indse, at jeg umuligt kan skrive en, der er bedre. Så jeg har meget stor lyst til bare at læse hans prædiken op for jer. Det går bare ikke, for så får jeg ballade. Men I skal ikke gå glip af bare nogle få linjer fra den prædiken, valgmenighedspræst Helge Elbæk holdt i Vrå engang mellem 1959 og 1971. De lyder sådan her:

”Tror du på Gud; det gør du vel ikke, for hvordan skulle det være muligt? Alting taler imod. Du har vel set, at der findes en barsk virkelighed, som vi kalder kampen for tilværelsen. Enhver tænker på sig selv og sit eget, stræber at nå så meget som muligt og helst alt for sig selv. Alt dette siger meget om mennesker, men det siger ikke noget om Gud. Det taler imod. Og det er sandt, men at tro på Gud, det er ikke at lytte til alt det, der taler *for* Gud eller det, der taler *imod*, for det har været jul, og julen betyder, at Gud taler til mig, direkte og nært, på den eneste måde Gud kan tale til mennesker: gennem et menneskes mund og i et menneskeligt sprog”¹.

Gud taler til mig, direkte og nær, på den eneste måde Gud kan tale til mennesker: gennem et menneskes mund og i et menneskeligt sprog.

Det er det, julen handler om, når vi spørger Johannes, der har skrevet om Guds

ord og tale i den smukke prolog til sit evangelium. Et barn er født, en mand blev til, og han, Jesus fra Nazareth, født i Betlehem, talte til mennesker og taler stadig til mennesker, ikke med sine egne ord men med Guds ord. Jul er, at vi kan høre Gud tale til os, som menneske til menneske.

Johannes fortæller ikke om julen som Lukas eller Mattæus; han tænker over, hvad den betyder. Det handler i al sin dybsindige enkelthed om at blive talt til. Om det ord i verden, der ikke kan bringes til tavshed.

Guds mennesketale i verden

Vi kan godt lade os opsluge af filosofiske samtaler og debatter om, hvorvidt Gud findes eller ej. Vi kan drøfte, hvad der taler for og hvad der taler imod. Vi kan gøre Guds eksistens til et spørgsmål om overbevisning og personlig smag. Vi kan tale om det religiøse sind og om at have religiøst gehør. Det er alt sammen spændende og væsentligt, og jeg har selv ivrigt deltaget i rigtig mange samtaler, mere eller mindre højtråbende, om Guds mulige eksistens. Men den slags samtaler vender på en måde alting indad mod os selv; det kommer til at handle om *mine* tanker, *mine* overvejelser, *mine* argumenter, *min* tro. Om, hvad *jeg* har at sige. Men julen handler ikke om, hvad *vi* siger, men om hvad *Gud* siger.

Julen er, at Gud taler til dig. Hvis du vil høre, hvad han siger, så skal du lytte til hans ord, som blev levende i manden Jesus af Nazareth.

Det bedste er, at jeg er overbevist om, at vi alle sammen allerede godt ved, hvad det er, han siger. Hvis vi mener, at vi er i tvivl, og hvis vi synes, det er utydelig tale, så er det ikke, fordi det er uklart, hvad Gud siger; så er det fordi, vi ikke har lyst til at høre det. Ordene er klare og tydelige og lad mig gentage dem, som de er gengivet i et af Johannes-brevene:

”Mine kære, lad os elske hinanden, for kærligheden er af Gud, og enhver, som elsker er født af Gud og kender Gud. Den, der ikke elsker, kender ikke Gud, for Gud er kærlighed. Derved er Guds kærlighed blevet åbenbart iblandt os: at Gud har sendt sin enbårne søn til verden, for at vi skal leve ved ham. Deri består kærligheden: ikke i at vi har elsket Gud, men i at han har elsket os og sendt sin søn som et sonoffer for vores synder. Mine kære, når Gud har elsket os således,

skylder vi også at elske hinanden”².

Vi er elskede mennesker: det er det, Gud siger. Gud taler ikke til os *om* kærlighed, men *i* kærlighed. Han beder os om at tale til andre mennesker *i* kærlighed og ikke *om* kærlighed.

Når Gud taler til os gennem andre.

Lad os et øjeblik slå blikket tilbage til den sidste søndag i kirkeåret, lige før advent. Der læser vi i kirkerne en stor tekst af Mattæus. Vi kalder den verdensdommen, men det er ikke dommen, der er det vigtigste i den tekst. Det vigtige er, at Mattæus her slår fast, at Gud ikke kun taler til os gennem manden Jesus, men han taler til os gennem ethvert menneske. Han taler til os gennem de sultne, de trøstige, de fremmede, de fængslede, de syge, de nøgne.

Når vi møder lidende mennesker, så er det Jesus selv, vi møder i dem, siger Mattæus. Ja, når vi møder ethvert menneske, så er det Jesus, vi møder. Gud er i den andens ansigt. Hvis du slår blikket ned, så er det Guds blik, du ikke vil møde.

Johannes siger, at Gud kom til verden. Han kom til verden og var i verden. Det lyder enkelt, men det er radikalt. Gud henvender sig ikke til os fra sine høje himle. Han sender ikke traktater. Han buldrer ikke til os fra kosmos og universet. Han taler ikke fra et mystisk mørke. Han taler til os i verden. Han står lige overfor dig og taler til dig i skikkelse af det andet menneske, og han taler kun kærlighed, tilgivelse, forsoning, varsomhed, ømhed.

Vi skylder at høre, hvad han siger, fordi vi skylder at elske hinanden, sådan som Gud har elsket os. Vi skylder at lytte, ikke bare når Gud taler gennem mennesker, som vi i forvejen sympatiserer med, som vi synes om, som vi mener er gode mennesker, som vi forstår, som er os nære. Vi skylder at høre, når han taler gennem de fremmede, de syge, de sultne, de fængslede.

Som om det ikke er radikalt nok, så bliver det endnu stærkere, når jeg nu påstår, at Gud også taler til os gennem vores fjender. At han også vil være en stemme i dem, vi ikke kan lide. I mennesker, der er forvredne, brutale, formørkede. Hvis

Gud er overalt, hvis han taler gennem alle, så lyder hans stemme også der, hvor vi naturligt synes, den er længst væk. Jeg tror, han har en stemme, der insisterende vil trænge igennem selv det koldeste menneske og de mest kyniske handlinger, og som vil prøve igen og igen at få mennesket til at lytte og ændre sig. Og netop det er det lys og håb, som Johannes skriver om i sin prolog. At der ikke findes noget sted og noget menneske, som Gud stemme ikke lyder i. Hans stemme er et lys, der skinner i mørket – ja, netop i mørket, og mørket greb det ikke, skriver Johannes.

Du kan ikke slukke lyden af Guds stemme i verden. Du kan slukke lyset i et andet menneske ved at slå blikket ned og lukke ørerne for dit ansvar for den anden. Men du kan aldrig nogensinde få Gud til at holde op med at tale i kærlighed. Det er det ægte glædelige julebudskab – at Gud stadig taler til os, i alle. At hans stemme aldrig er forsvundet, selvom verden har forsøgt at overdøve den med kynismens raslen, bombers brag og løgnens hvislen.

Gennem hele verden lyder den tale i julen; I Kiev, i Moskva, i Gaza, i Jerusalem, i Vrå og i København. Ingen kan lukke munden på Gud, og vi ved godt, hvad han siger. Så lyt og hør, at du er elsket, og at du skylder at elske, som du selv er elsket. Glædelig jul.

1. Helge Elbek: Troens Glemsel, 1972
2. 1. Johannesbrev, kap. 4, vers 7-11

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Anden tekstrække, Juledag, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kirsten-jorgensens-praediken-juledag>